

Школска 2017/2018. година

**Окружно такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада**

I разред

Шифра: _____

1.	<p>У датом низу пронађи дело које не припада <i>Новом завету</i> и подвучи га.</p> <p>„Јеванђеље по Матеју” „Посланица Коринћанима” „Песма над песмама” „Јеванђеље по Марку”</p>	
2.	<p>Повежи имена књижевних јунакиња и наслове дела у којима се појављују, тако што ћеш број који се налази испред имена јунакиње написати на линији, поред одговарајућег наслова.</p> <p>1. Исмена _____ „Српска дјевојка” 2. Марија Магдалена _____ <i>Антигона</i> 3. Милица _____ <i>Илијада</i> 4. Марица _____ <i>Рани јади</i> 5. Андромаха _____ „Јеванђеље по Матеју” 6. Ана Сам _____ „Први пут с оцем на јутрење”</p>	
3.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове и одговори на захтеве испод одломка.</p> <p>„Нит’ сам луда, нит’ одвише мудра, Нит’ сам вила, да збијам облаке, Већ ђевојка, да гледам преда се.”</p> <p>а) Наведени одломак део је народне песме _____ .</p> <p>б) Подвучи назив стилске фигуре коју учаваш у датом одломку.</p> <p>алегорија контраст словенска антитеза оноματοпеја</p>	
4.	<p>Вук Стефановић Караџић је од свога оца Стефана забележио пет одломака о Косовском боју. У <i>Рјечнику</i> (1818) Вук је записао да је _____ назив којим слепи певачи зову „ону велику пјесму од кнеза Лазара и од Косовског боја.” (На линији напиши наслов песме.)</p>	

5.	<p>Заокружи две карактеристике бајке међу понуђеним одговорима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Јунаци у бајкама су индивидуализовани; 2) Радња је везана за одређено време и простор; 3) Имена јунака су неретко симболична; 4) Бројеви имају симболична значења; 5) Фантастична бића у бајкама не могу да се трансформишу. 	
6.	<p>Новела „Чиновникова смрт” позната ти је из основне школе. Подвуци у наведеном одломку унутрашњи монолог.</p> <p>„Заборадио, а у очима му пизма”, помисли Червјаков и подозриво погледа генерала. „Неће да говори. Требало му објаснити да ја то нисам хтео, да је то природни закон, иначе ће помислити да сам хтео плунути.”</p>	
7.	<p>Прочитај пажљиво следеће предање, па заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„Једаред путовао Свети Сава, па како је био много гладан угледа један струк лука и маши се да га откине. Али тек што је он пружио руку, скочи однекуда ђаво и откине струк све до земље. Бог на то нареди да онај остатак у земљи задебља, те га Свети Сава извади и стане јести; и отада, по бојјем благослову, корен лука има већу вредност од струка.”</p> <p>Ово предање је:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) митолошко; б) културно-историјско; в) етиолошко. 	
8.	<p>Откриј загонетна имена на основу понуђених појмова.</p> <p>А) Ускок, Котар, Миљковићи, турско ропство, епски јунак.</p> <hr/> <p>Б) Женско име, племенита и верна супруга, „Диоба Јакшића”.</p> <hr/>	
9.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове, па заокружи одговарајућу комбинацију стилских фигура коју у одломку препознајеш.</p> <p>„Скочи Милош на ноге лагане пак се клања до земљице црне: 'Вала тебе, славни кнез Лазаре! Вала тебе на твојој здравици, на здравици и на дару твоме; ал' не вала на такој бесједи;”</p> <ol style="list-style-type: none"> а) Метафора, ономатопеја, стални епитети. б) Стални епитети, контраст, апострофа. в) Контраст, градација, словенска антитеза. 	

10.	<p>У бајци „Златна јабука и девет пауница” царевићеви помагачи су следеће животиње:</p> <p>а) рибица, лисица, курјак; б) кобила, лисица, курјак; в) мачка, рибица, лав.</p> <p style="text-align: center;">(Заокружи тачан одговор.)</p>															
11.	<p>Прочитај наведену кратку фолклорну форму, па одговори на захтев.</p> <p>„Питали змију:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Зашто ти је сваки душманин? – Зато што ни ја нисам никому пријатељ.” <p>Наведена форма је _____ .</p>															
12.	<p>Прочитај следећи одломак и одговори на захтеве.</p> <p>„Обилазећи земљу свога отачаства и заузевши околне крајеве, учини од њих пријатеље (себи), а оне земље које су од старине, у нека времена, називале српским привуче к себи а неке и покори. Кад је западни цар (Жигмунд) чуо за ово посла к њему поклицаре да утврде (њихово) пријатељство. [...] Он (Деспот) обилазећи и разгледајући земљу, као што рекосмо, нађе раније поменуто место по имену _____ и измоли (га) од Угара;”</p> <p>а) Наслов дела: _____ .</p> <p>б) Име аутора: _____ .</p> <p>в) Напиши име града на линији у одломку.</p>															
13.	<p>Прва наша народна песма, која се, према речима Вука Стефановића Карацића, „појавила у ученој Европи”, а превео ју је и Гете на немачки језик 1789. године, јесте _____ . (Напишите наслов песме.)</p> <p>Ову песму Вук је успео / није успео да пронађе у народу. (Подвуци тачан одговор.)</p>															
14.	<p>Пронађи парове јунака који се у делу сукобљавају. Број поред имена јунака напиши на одговарајућој линији. Име једног јунака је без одговарајућег пара.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Гилгамеш</td> <td style="width: 50%;">_____ Хектор</td> </tr> <tr> <td>2. Антигона</td> <td>_____ Кулин-капетан</td> </tr> <tr> <td>3. Царевић</td> <td>_____ Креонт</td> </tr> <tr> <td>4. Марко Краљевић</td> <td>_____ Хумбаба</td> </tr> <tr> <td>5. Ахилеј</td> <td>_____ змај</td> </tr> <tr> <td>6. Црни Ђорђе</td> <td>_____ Цар Сулејман</td> </tr> <tr> <td>7. Кнез Лазар</td> <td></td> </tr> </table>	1. Гилгамеш	_____ Хектор	2. Антигона	_____ Кулин-капетан	3. Царевић	_____ Креонт	4. Марко Краљевић	_____ Хумбаба	5. Ахилеј	_____ змај	6. Црни Ђорђе	_____ Цар Сулејман	7. Кнез Лазар		
1. Гилгамеш	_____ Хектор															
2. Антигона	_____ Кулин-капетан															
3. Царевић	_____ Креонт															
4. Марко Краљевић	_____ Хумбаба															
5. Ахилеј	_____ змај															
6. Црни Ђорђе	_____ Цар Сулејман															
7. Кнез Лазар																

15.	<p>Прочитај пажљиво наведене стихове, па одговори на захтеве.</p> <p>„Бео Шапцу, не бијелио се, Већ у живој ватри изгорјео, Јер код тебе Турци изгибоше! Црни Ђорђе, да те Бог убије!”</p> <p>а) Напиши наслов песме из које је одломак узет. _____</p> <p>б) Који јунак говори наведене стихове? _____</p>	
16.	<p>Заокружи тачан одговор. Како старозаветни јунак Ноје проверава да ли је пресахнула вода на земљи?</p> <p>а) Отплива бујицом да се увери. б) Стрпљиво чека, без делања. в) Пусти голуницу да види да ли је вода опала.</p>	
17.	<p>Прочитај наведене исказе. Тачне обележи са Т, а нетачне са Н.</p> <p>1) Терин катарза први је употребио Платон. _____</p> <p>2) Катарза доводи до прочишћења духа и има позитиван ефекат на гледаоце. _____</p> <p>3) Катарзично прочишћење подразумева и елементе комике. _____</p>	
18.	<p>Одреди место цезуре у следећим стиховима. Обележи цезуру усправном цртом унутар сваког стиха. Према броју слогова у стиху, утврди врсту стиха у наведеним примерима и њихове прецизне називе напиши на линијама.</p> <p>А) „Полећела два врана гаврана” _____</p> <p>Б) „У туђе село, за туђу сеју” _____</p>	
19.	<p>Допуни исказе појмовима који недостају.</p> <p>А) Песма која садржи лирске, епске и драмске елементе и завршава се трагично назива се _____.</p> <p>Б) Стилска фигура, устаљена у народним песмама, која се састоји од питања, негације и изненадног обрта, назива се _____.</p>	
20.	<p>Откриј загонетну личност на основу датих појмова.</p> <p>Монах, Хиландар, <i>Житије Светог Петра Коришког</i>, <i>Житије Светог Саве</i>.</p> <p>_____</p>	

Тест прегледао: _____ Број бодова: _____

РЕШЕЊА (I разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	„ <u>Песма над песмама</u> ”	1
2.	3, 1, 5, 6, 2, 4	Само ако су сви одговори тачни 1
3.	„Српска дјевојка;” <u>Контраст</u>	Само ако су сви одговори тачни 1
4.	Лазарица	1
5.	3, 4	Само ако су сви одговори тачни 1
6.	„ <u>Заборавио, а у очима му пизма</u> ”, помисли Червјаков и подозриво погледа генерала. „ <u>Неће да говори. Требало му објаснити да ја то нисам хтео, да је то природни закон, иначе ће помислити да сам хтео пљунути.</u> ”	1
7.	в)	1
8.	Стојан Јанковић, Анђелија	Само ако су сви одговори тачни 1
9.	б)	1
10.	а)	1
11.	питалица	1
12.	а) <i>Житије деспота Стефана Лазаревића (Живот Стефана Лазаревића, деспота српског);</i> б) Константин Филозоф; в) Београд.	Само ако су сви одговори тачни 1
13.	Хасанагиница, <u>Није успео</u>	Само ако су сви одговори тачни 1

14.	5, 6, 2, 1, 3, 4	1
15.	а) „Бој на Мишару”; б) Када (жена) Кулин-капетана;	Само ако су оба одговора тачна. 1
16.	в)	1
17.	1. Н 2. Т 3. Н	1
18.	а) „Полећела два врана гаврана” б) „У туђе село, за туђу сеју” а) Епски (несиметрични) десетерац б) Лирски (симетрични) десетерац	Само ако су сви одговори тачни 1
19.	а) балада б) словенска антитеза (словенско поређење, словенски паралелизам)	Само ако су сви одговори тачни 1
20.	Теодосије	1